

ШОГИРДЛАР АРДОҒИДАГИ МУАЛЛИМА

ТАЪЛИМ ВА ТАРБИЯ БИЗ УЧУН
ҲАЁТ ВА МАМОТИДИР.

Абдулла АВЛОНИЙ.

Маълумки, Таълим вазирлигининг ташабуси билан 2024-2025 ўкув йили – «Сунъий зakovat» йили деб эълон килинганди.

Мақсад – ракобатбардош жамиятнинг маҳсули рақобатга қобиляти ӯқувчи ёшпарниң таълимтарбаси, дунёкаш даражасини юксалириша жаҳон андазалари талабларига жавоб берадиган услубларни амалда кенг кўламда кўллашади.

Донишманд адаблардан Ульям Артур Уорд айтадики: «Үртамиёна ӯқитувчи айтади, яхши ӯқитувчи тушунтиради, юқори савияли ӯқитувчи кўрсатади, БУЮК ӯқитувчи эса илҳомлантиради».

Замон тезкор, жаҳонда рақобатбардош жамиятнинг маҳсули – ёшларга илм-таълим берди, дунёкаш даражаси соҳасида энг сўнгги, энг илғор, рақобатбардош ёшпарни ҳаётга тўғри йўналтириша Финландия, Сингапур давлатлари пешқадам. Таълим вазирлигининг «Сунъий зakovat» дастури пировардиде улкан режалар, ёрқин истиқболларга юз оча бошлади. Рақобатбардошлик асосида ўқувчиларни академик гоялари ҳаётга татбиқ этила бошлади; изланувчан муаллим мөҳнатининг маҳсули изланувчан ўқувчиларда ютуқка эришиш кўнникласини шакллантиради. Илғор ўқувчилар ўзларининг қобилятини ҳаётга татбиқ этишга интиладилар.

«ИЛМ - ЮКСАК ТОФ, УНГА ЧИҚИШ ҚИЙИН». Абдулқодир НУРИЙ.

Донишманд адаблардан Ульям Артур Уорд айтадики: «Үртамиёна ӯқитувчи айтади, яхши ӯқитувчи тушунтиради, юқори савияли ӯқитувчи кўрсатади, БУЮК ӯқитувчи эса илҳомлантиради».

Бир судья касбини ўзгаририб, ӯқитувчилик соҳасини танлабди. Танишлари сабабини сўрасалар, шундай жавоб бериди. Менга келган судланувчиларга размсолсам, уларнинг аксарияти ё ӯқимаган, ёки тўғри қарашга эга бўлмаган одамлар эканлигига гувоҳ бўлдим ва мен ўзим

«Барглар билан шугулланиш ўрнига, илдизини тўғрилашимиз керак», деган хуносага келдим.

Саводсизлик қанча кам бўлса, жиноят шунчак бўлади.

Жамиятнинг ривожи учун сифатли таълимнинг ўрни бебаҳодир, – дейа жавоб бериди.

УСТОЗИГА ИХЛОСИ - ЁШЛИКДАГИ ҲАВАСИ ЭДИ

Лавҳамиз қаҳрамони Мавжуда Эргашева Қорабулоқ қишлоғининг сўлими Тўқай даҳасида 1962 йилнинг 10 октябринда асл дехқон Абдуваҳоффота, Бозорй аю оиласида дунёга келди. Ушбу оиласидаги фарзандлар боодоблиги ила эл назарига тушган эди.

Мактаб ёшига етган Мавжудани кутлуғ даргоҳ – Фурқатноми мактаб осто насида кутиб олдётган биринчи муаллимаси Мехринсо Шомуродова ним табассум ила етаклаб, синфига олиб кириб, партага ўтказди. Сим-сий кўзлари ҳайрат-ла балқан қизалоқ тортишибнига нигониҳи партага тикиб қолди. Шу ондан, шу лаҳзалардан устозининг узун сочларига ҳавас бир томон бўлса, ҳар бир гапини жон-дили билан тингламоқ иккичи томон бўлиб, ихлоси юксалиб, қандайдир илоҳий рўштаталар ўзига ром айлаб бораётганди йў.

Бу жараённи англаб етмоқка охиз қалби эса муаллимасининг ўша ним табассумидан баҳра олиб, энтиқиб, шодланиб кетарди.

Мактабни тутатунча Мавжуданинни мақсади аниқ бўлганди. Орзу – бошланғич синфлар ўқитувчиси бўлмоқ эди.

«Илмни кичик санаманг, илм буюкдир», деганлиридек, дастлаб Бекобод муаллимлар билим юритида таҳсил олди.

Сўнг Т. Рустамов номли ўрта мактабига бошланғич синф ӯқитувчи сифатига ишга жойлашиб, ушбу кутлуғ даргоҳда 38 йил сидидилдан фаолият юритди. Сингиллари Мавлуда, Гулчехра хам бошланғич синф ӯқитувчиси касбини танлашди.

Муҳнат вафаолияти давомида Халқлар дўстлиги

номидаги Қозоқ-ӯзбек муҳандислик гуманитарий университетида сиртдан таҳсил олиб, олий маълумот соҳибаси бўлди.

Ҳайтенов номли мактабда яна 4 йил, жами 42 йил бошланғич синф муаллималигини шарафлаб, қанча қора кўзларга Алифбони ўргатди.

БАХТ КАЛИТИ

Бир оиласга узок ўйлар давомида Бахт раҳманомлик қилибди. Бир куни Бахт ўй хўжасига: – Менг рухсат берсангиз, мен кетсан, – дебди. Шунда ўй хўжаси хотини билан маслаҳатлашибди. Хотини: – Икковимиз тинч-тотув, ахил ҳаёт кечиряпмиз, Бахтнинг ёрдами энди унча керак эмас-ов, раҳмат айтинг-да, жавобини беринг, – дебди.

Буни эшиктган БАХТ: «Тинч-тотув оиласдан кетиб бўлман!», – деб яна оила билан бирга котибди.

Мавжуда Эргашова мудом қалбидаги эзгуликнинг инъикосини шогирдлари қалбига жойламонки оруз қилиб ўшаб, бу ютуқка эришопди, атрофида маориф соҳасида ишлаётган шогирдлари беҳисос. Яна тақдир иниоми ҳам саҳиҳлик килид. Түрмуш ўрготи Тўрабек Эргашов билан кечган фараҳбахш умргузаронлик даврининг меваси бўлмиш 8 фарзанди аржумандларини қобилиятига қараб илмили, ҳунарли, ўйли-жойли килид. 4 ўғидан учови якасини шараплаб, ҳайдовчилик, 4 қизидан учови онаси каби ӯқитувчилик касбини улуплашмокда, иккى келини ҳам қайнонаси сингари муалими. Бир ўғил ва бир қизи ўзийбёт соҳасини танлашди.

60 ёнда оламдан ўтган отаси сиймосини эъзоzlаб, хонадони томига бахт кушини қўндирмоқ учун, ҳам Онаизор, ҳам қобил фарзандлар, энг аввал, одамийликни оdat қигландилар, зоро, у хонадонда фақат аҳиллик, меҳнатсарвлик ва бахт кўним топганди йў.

Донишманд Носир Ҳисрав –

«Яхшилик сен менинг қўлимига бок,

Ким ёмонлик қидирмас, юлдузи порлоқ», деганди. Турли соҳаларда меҳнат кипалётган собиқ, илғор ўқувчилари Устозининг фахри-гурури, ҳануз шогирдлари учун масълиятини хис қилид.

Зотан буюк мутафаккирлар, ота-онанинг ҳам, устозликнинг ҳам мательсияти юқсаб бўлиб, илм олмоқ, фарзанд тарбиямок, келажагига алоҳида эътибор қаратмоқ зосимлигини ўқтириб келганлар.

Бир судья касбини ўзгаририб, ӯқитувчилик соҳасини танлабди. Танишлари сабабини сўрасалар, шундай жавоб бериди. Менга келган судланувчиларга размсолсам, уларнинг аскарияти ё ӯқимаган, ёки тўғри қарашга эга бўлмаган одамлар эканлигига гувоҳ бўлдим ва мен ўзим «Барглар билан шугулланиш ўрнига, илдизини тўғрилашимиз керак», деган хуносага келдим.

42 йиллик иш фаолиятидан сўнг иззат-икром билан нафакага чиқсан фидойи устоз Мавжуда Эргашова ўзининг сабиқ устозларини, ҳаётда урин олган ӯқитувчилари хузурига бориб, бирма бир айланни, зиёрт қилиб чиқди. Айника, собиқ бошланғич синф муалими, табарук ёшдаги Мехринсо Шомуродова хонадонига бош сукий, совға-саломини улашиб, анча кўнгли жойига тушанди.

Шу ўрнида шоир Абдулла Оривоннинг қаламири мансуб «Устоди аввал» шеърини келтирмоқни истадим.

*Нега шеър ёзмайин юракдан ёниб,
Нега таъзим этмай сизга бу маҳал.
Нега хизматингиз қилимай қувониб,
Эй, азиз муаллим, устоди аввал.
Сизнинг таълимимиз олмаган ким бор,
Сизку юракларга илк зиё ёқсан.
Олимми, шоирми ва ё санъаткор –
Илк бор сизга томон устоз деб боқсан.
Буюк Алишерберк лутф этган мисол,
Савод ўргатдингиз қанча ранж билан,
Коплаб бўлармикан бу қарзни алҳол,
Ўзи бўлармикан юзма ганих билан.
Шафқат ҳам, меҳр ҳам қалбингизда бут,
На ранку, на хориши, оҳу нолалар.
Сизнинг қаршингизда сақлайди сукут,
Олтмишга кирса ҳам шогирд болалар.*

Ойтўти РЕЖАМЕТОВА.

>>> Буюк Даشتнинг улуг алломалари

(Давоми.
Боши ўтган сонларда).

Шайх беихтиёр олга қадам босди. Қабристон ичкарисида тақжона кўзга ташланди. Ҳазрат ўша томонга юрди.

Тақжона эшиги тақа-тақ берк эди. Шайх учкарра копланинг ўрдига. Ичкаридан «Ким?» деган миннлати овоз келди. Шайхнинг хаёлида риоят жонланди. Дерларки, Расулуллоҳ суфа сұхбатин орзу қилиб, чилтланлар ҳалқасига йўл олдилар. «Мен Расулуллоҳоман», деди, эшик очилмади. Пайғамбармиз, деди – копка очилмади. Сўни «Саййиди ул-қавм, ходим ул-фуқароман» дедилар. Ҳақ Мустафони суфа сұхбатига қабул қилдилар. Султон ул-орифин тўртинги борга қопқани уриб, «Биз шайх-ул қавм, ҳақирлар ходим, факирлар чоқари кул

Хожа Аҳмаддиримиз» деди. Эшикнинг икки табақаси баробар очилди. Шайх тикка бориб даврага кўшилди. Тўр тарафдан товуш келди:

– Бир кам эдик, кирқта бўлдик.

Шайх товуш эгасини таниди. У пири муршид, устоди соний Юсуф Ҳамадоний ҳазратлари эди. Эраннарнинг қолганлари ҳам Шайх Аҳмад Яссавияга синовчан тикилиб турадар, улар Султон ул-орифининг салафари Абдулқодир Ғилоний, Боязид Бистомий, Ҳасан Басрий, Абубакр Шиблий, Мансур Ҳаллож, Ҳаким Термизийлар эди. Даврада чурк этган овоз эшилмас, чилтланлар робита қалбия орқали сұхбат қурадилар. Қирқ валий – чилтланларнинг бошлари ҳам, гўё улар ўз яхёллари илинди, валие бир-бирининг қўнглидан кечайтган тафаккури бақамти ғонгли, фахмлаб, ични бир нигоҳ туфайли сезиб турардилар.

Анжуман оёқлади. Қавс ул-аъзам мартабасида Абдулқодир Ғилоний бир оғиз сўз айтиб фототика килди:

– Шайх Аҳмад Яссавиягина мушкулига Аллоҳ таоло ба таборақдин шафоати магфират тилайдиримиз. Ё Раббил оламин, ўзинг Жаббор, ўзинг Сатор! Биродаримизнинг мушкулини күшод айла. Чилтланлар расмимига кўра энг охирги кирган эран биринчи бўлиб тақжонани тарк этиши керак эди. Шайх умашоҳийлар шаҳд билан ўрнидан туриб ташқарига йўл олди.

Бомдоддан бери пири муршидини кўёлоти кўйиб, юрак хувувлаб юрган ҳалифао хос ҳодимлар, сұлук сардорини соғ-саломат кўриб жонларини қачириб олгандан бўлдилар. Ҳазрат шитоб билан юриб тўғри хужрасига кирди, шошмай ечинди, салла-тўнини Қубиддининг кўлига топшириб ўрнига бориб тўтири.

Мансурхўжа, Сулеймон, Бобо Мочин, Кутбиддин – тўртловон пир оғизига тикилдилар. Шайх ул-машоҳидан қайдай қўнглини танбекга кимлади. Қай манзилдан келганини айтоб эса, валийуллоҳа қўзиги бўлди. Шайх ўтингидан тафаккури тақжонани ташкил кичилди. Ҳозирдан тафаккури ўзига ҳам кора ўй ўрнаттириди.

– Жойнингизга боринг, ўғлим, – деди Кутбиддинга, – бир муддат оғим оғиз келибди.

Муридлар оёқ учида чиқиб кетдилар. Шайх тўнини бошига буркаб юпқа кўрпачага чўзилди. Кўзларини юмди.

Бир соат, эҳтимол, икки соат вақт ўтди. Шайх келтириб, чиқиб кетдилар. Чилтланлар сұхбатини ёдлайди, эл-юртни юхделек ямлаб бораётган ўлатни, эҳрим кийшини орзу қилиб дард ётган муридларни ўйлади... Эзгин ҳаёлларидан таркибдан қадами бориб тўтиришга улгурмади. Мўйсафид икки оғиз гап айтди-ю, кўздан бўлди.

– Бошинга мушкул савдо тушибидир. Шайх Аҳмад! Сен қалъани тарк этиб бўйлонга чиқ! Улатнинг подшоси этагингга илашгай. Қум ичидан курган якка гужум бор. Тўнинги ечиб ўшал гужумга ёп, кейин Яратганинг кароматин қўргайсан...

Шайх билдики, бу Ҳазрати Ҳизр алайхисалом. Нечаки замонидирки, Ҳизр бобоси йўқлашмаган эди

Тадріжлайлил!

Зилолаҳон қизим, таваллуд айёминг муборак!

Азиз қизим! Сенга узоқ умр, сиҳат-саломатлик тилайман. Ҳамиша юрганды ўйнине, ўтирганда ўрнинг бўлсин, топган-тутганинг баракаси мўл бўлиб, эл ардогидаги, шоғирдлар қарогига улугвөр қиёфада умргузаронлиқ қиласев.

Умрингни юртимиз келажаги атамлини ёш авлодга таълим-тарбия беришдек шарафли ва фахрли касбга бахшида этган эксансан, ютукларинг залори бўлсин. Шоғирдларинг элу юртимизнинг хурматли инсонлари сифатида камол топсин.

Илгор устоз-мураббий сифатида республикада танилгин, жаҳон сени танисин.

Турмуш ўртогинг Бахтиёр билан баҳтили ҳаёт кечиринглар. Неварар Ҷаҳонгир келинимиз Шаҳнозаҳон билан қўша қаришин. Фарзандлари сафи кенгаисин. Неварар Ҷафтунахоннинг ҳам олди фарзанд, орқаси давлат бўлсин, ишоим. Тинч-тотув ҳаёт кечиришин...

Зилолаҳон қизим, яна бир карра таваллуд айёмине – 50 ёшинг муборак бўлсин! Сенга 100 ёш билан юзлашии насибу рўз айласин! Келажигин порлок бўлсин!

Эҳтиром ила падари бузрукворинг
Акмал АБДУЛЛАЕВ.

Чоҳбат

«УЛКИ, САНГА ЭЛДИН ЭРУР АЙБГЎ, ЭЛТА ДОГИ СЕНДИН ЭРУР АЙБЖЎ».

Алишер НАВОИЙ.

Маъноси: «биорвлар айбини сенга айтгувчи киши сенинг айбинини ҳам узгаларга айтар».

Маъриф маърифати

“Хукмронлик истаги – истаклар ичда энг кўп тарқалгани ва енгилмасидир”.

Симона де СТИВЕНСОН,
француз адабиаси.

“Ҳақиқий ўйлбошли эргаштирамайди, ўйл кўрсатади”.

Генри МИЛЛЕР, америкалик ёзувчи ва рассом.

“Гапинг синишини истамасанг, илтимос қилма”.

Жон ДРАЙДЕН, инглиз адаби.

“Гулнинг тикани борлигига нолимайман, аксинча, тиканинг гули борлигига кувонаман”.

Жозеф ЖУБЕР, француз ёзувчиси.

Одам

Бир ҳалқда галати одам бор эди:
Ўлгандар азизу, тирик хор эди.
Севган одамига тиларди ажал,
Ўтгач, улуглашига интизор эди.

Абдулла ОРИПОВ.

“Дарз кетган қозонга ямоқли қопқок ҳам бўлаверади”.

Япон мақоли.

“Сув қайнаётган қозоннинг совуқ жойи бўлмайди”.

Хитой мақоли.

Александр Суворов
жикматлари

(рус лашкарбошиси,
генералиссимус)

● Ёшилинидан яқинларини хатоларини кечириша ўрган, лекин ҳеч қаҷон ўзингнинг хатоларинги кечирма.

- Мен безатилмаган ҳақиқатни хуш кўраман.
- Нафрат ақни хиралаштиради.
- Тартиб-интизом галабанинг онаси.
- Фақат кўрқоқларгина шафқатисиз бўлади.
- Ўзинг ўлсанг ҳам, дўстингни асра.
- Кўрқкан – ярим енгилган.

Мавлоно Абдураҳмон
Жомий жикматлари

- Аритсанг ойнадан чангу куудрат, Раешанроқ кўринар ойнадан сурат.
- Ким агар дўстликда билмас вафо, Душманликдан ҳам у тоймайди асло.
- Мансаб билан баландмас одам, Мансаб одам билан муҳтарам.
- Айтганинг қайтарар не дессанг тоққа, Ўрарсан ҳар неки эксанг тупроқка.
- Бажармайди фарзанд атосин сўзин, “Холеа ема!” деса еб туриб ўзи.

» Табобат

Бодринг қон босимини
ва юрак хасталиклари
хавфини камайтиради

Бодринг калий ва магнийнинг ажойиб манбаидир. Ушбу моддалар қон босимини пасайтиради ва юрак хасталиклига хавфини камайтиради.

Бодринг шарбати ҳам антигипертензив хусусиятларга эга. Унинг таркибида қонни яхшилайдиган ва холестерин плиталарини йўқ қиладиган табиии кислота мавжуд.

Бу ерда асосий қоида бодрингга туз сепмаслицидир. У та-надаги сувни ушлаб туради ва гипертензив беморлар учун фойдали эмас.

Жигарни тозалаш
учун тавсия

Керак бўлади:

- * 5 томчи ментол ёғи.
- * 100 гр қоқоқ ёғи.
- * 200 гр олабута (расторопша) ёғи.

Ҳар бир нарсадан арапластиринг ва 1 ош қошиқдан кунига 3 маҳал 30 дақиқа олдин ичинг. Муолажа 1 ой. Кеинин 1 ойлик танаффусдан сўнг тақорорлаш мумкин.

Директор – Баш мухаррир
Райимжон Ортиқбай ўғли
АЛИБОЕВ.

Баш мухаррир ўрнинбосарлари:
Муроджон АБУБАКИРОВ.
Авазхон БЎРОНБОЕВ.

Масъул котиба – Шаҳноза УСМОНОВА.

Масъул шахслар:

Туркистон, Саевон – Шомирза МАДАЛИЕВ, +7701-610-51-22
Қазигурт – Ҳуршид КЎЧҚОРОВ, +7701-447-37-42
Сайрам – Зокиржон МУМИНЖОНОВ, +7702-278-96-90
Туплибаш – Мунира САЪДУЛЛАЕВА, +7747-144-60-71
Жетисай, Мактабар – Мухтабар УСМОНОВА, +7701-257-36-97
Келес, Саригоч – Малика ЭЛТОЕВА, +7702-841-78-82
Кентов, Сўзок – Рўзиоҳун МАДАЛИЕВ, +7708-824-20-97

Муассис – Туркистон вилояти ҳокимлиги.
Мулк эгаси – “Жанубий Қозоғистон” вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси таҳририяни” масъулияти чекланган бирордарлиги.

Маколалар, эълон ва билдирилардаги фантом ҳаётларни таҳчилашадиган ҳам олди. Мулк эгаси – “Жанубий Қозоғистон” вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси таҳририяни” масъулияти чекланган бирордарлиги.

Газета ҚР Маданият ва ахборот рӯзнома олини, К234VPY00022503 гуюхонма берилган.

“ERNUR-print” МЧБ бомсаҳонасида чоп этиди.

Шимкент шахри, Т. Алимгулов кўчаси, 22.

Қозоғистон Республикасида тарқатилади.

МАНЗИЛИМИЗ:
160000, Шимкент шахри,
Тауке хан шоҳкӯчаси, 6-йи, 3-кават.

Телефон: 53-07-10. Телеп fax: 53-04-66.

Электрон почта: janubiy@inbox.ru

Нашр кўрсатчи – 65466.

Адади – 11600 нусха.

Буорто:

424.

Навбатчи мухаррир: Ҳуршид КЎЧҚОРОВ.